

Практичне застосування нативної кристалографії сльози у діагностиці синдрому «сухого ока» на фоні цукрового діабету

Безкоровайна І.М., Наконечний Д.О.

ВДНЗУ «Українська медична стоматологічна академія»

Актуальність. Сльоза має складний, багатокомпонентний біохімічний склад і є індикатором порушення обмінних процесів при різних патологічних станах органа зору, в тому числі і при цукровому діабету (ЦД).

Мета. Оцінити інформативність кристалографії нативної сльози у хворих з синдромом «сухого ока» на фоні цукрового діабету.

Матеріал і методи. Обстежено 92 пацієнти (184 ока) віком від 18 до 66 років, у яких було діагностовано ЦД та 25 пацієнтів (50 очей) контрольної групи. Залежно від типу ЦД та рівня лабораторних показників (ЛП) вони були поділені на чотири групи. Всім пацієнтам проводились: візометрія, біомікроскопія, офтальмоскопія, проба Ширмера, проба Норна, кристалографія слізної рідини та біохімічні аналізи.

Результати. Дослідженням встановлено, ССО зустрічався у 75% обстежених з ЦД (69 пацієнтів). У переважної більшості хворих відмічалася пряма кореляція між біохімічними змінами та якісним складом слізної рідини, що візуалізувався ознаками кристалографії. Так, у пацієнтів I гр. спостереження з рівнем загального холестерину – $5,6 \pm 0,3$ ммоль/л; тригліцеридів – $1,9 \pm 0,2$ ммоль/л; ЛПВЩ – $0,91 \pm 0,3$ ммоль/л; ЛПНЩ – $2,9 \pm 0,3$ ммоль/л; глікемією натще – $8,1 \pm 0,9$ ммоль/л; HbA1c – $6,98 \pm 0,1\%$ на кристалограмах візуалізувалися: в 85% (17 пацієнтів) – дрібні точкові вкраплення в аморфній зоні фації сльози. У пацієнтів II гр. спостереження з глікемією натще – $10,2 \pm 0,4$ ммоль/л; HbA1c – $8,44 \pm 0,2\%$ на кристалограмах 86% наявний феномен кристалізації в аморфній зоні фації сльози та кристали солей, що впорядковані нерівномірно та неправильної форми.

Висновки. У кристалограмах хворих на ЦД I та II типів наявні специфічні розбіжності кристалоутворення в периферичній, проміжній та центральній

зонах фації сльози, ступінь вираженості яких має пряму кореляцію з рівнем лабораторних показників.